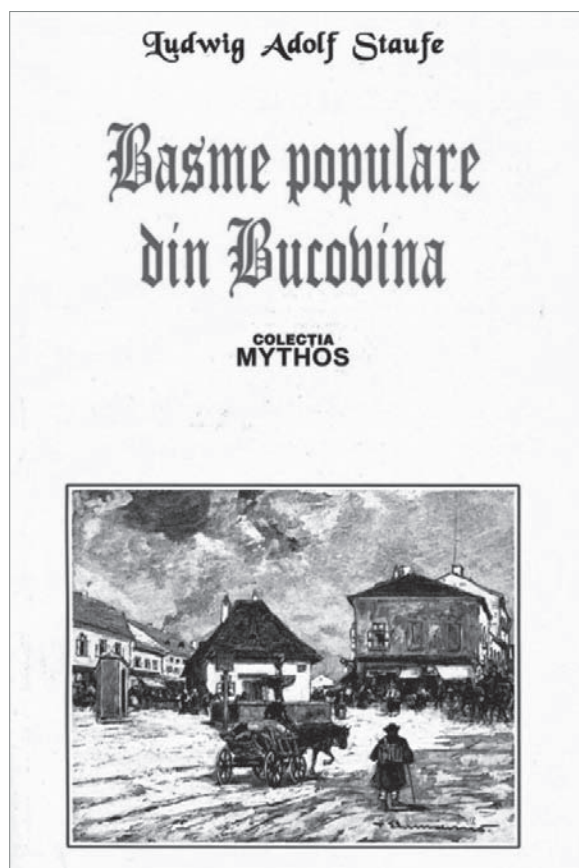

ЛЮДВІГ АДОЛЬФ СІМІГІНОВИЧ-ШТАУФЕ (до історії європейської фольклористики: повернуті імена)

Володимир Шабліовський

Одним із пріоритетних напрямів досліджень історії європейської фольклористики була й залишається проблема повернення до наукового обігу незаслужено забутих імен діячів культури минулого. Особливо складна ситуація склалася з вивченням спадщини вчених, які писали й видавали свої праці кількома мовами, жили та працювали на території різних країн, досліджували культурну спадщину кількох народів. Саме до таких учених належить Людвіг Адольф Сімігінович-Штауфе (1832–1897) — письменник, поет, журналіст, етнолог, фольклорист, дослідник і невтомний збирач народної творчості, культурний та громадський діяч Буковини українського походження по батьківській лінії, німецького — по материнській. У коло його наукових зацікав-

лень входило вивчення культури, побуту, обрядів та народної творчості румунів, німців, русинів, гуцулів, липован, поляків, угорців, вірмен, циган, євреїв.

Прикметно і, мабуть, символічно, що творчість та науково-культурна спадщина Л. А. Сімігіновича-Штауфе стала об'єктом дослідження саме доктора Хельги Штайн — відомої європейської вченої, авторки багатьох наукових праць у галузі фольклористики та етнології. Так, у видавництві SAECULUM I. O. (м. Бухарест, Румунія), що популяризує кращі надбання румунської наукової та духовної спадщини, у серії *Mythos* вийшла книга *Ludwig Adolf Staufe. Basme populare din Bucovina*¹ («Людвіг Адольф Штауфе. Народні казки з Буковини»), де репрезентовано тексти румунських народних казок, подані румунською та німецькою мовами. Крім вступного слова Віоріки Нішков, це видання містить розлогу наукову розвідку творчої та наукової спадщини Л. А. Сімігіновича-Штауфе як фольклориста.

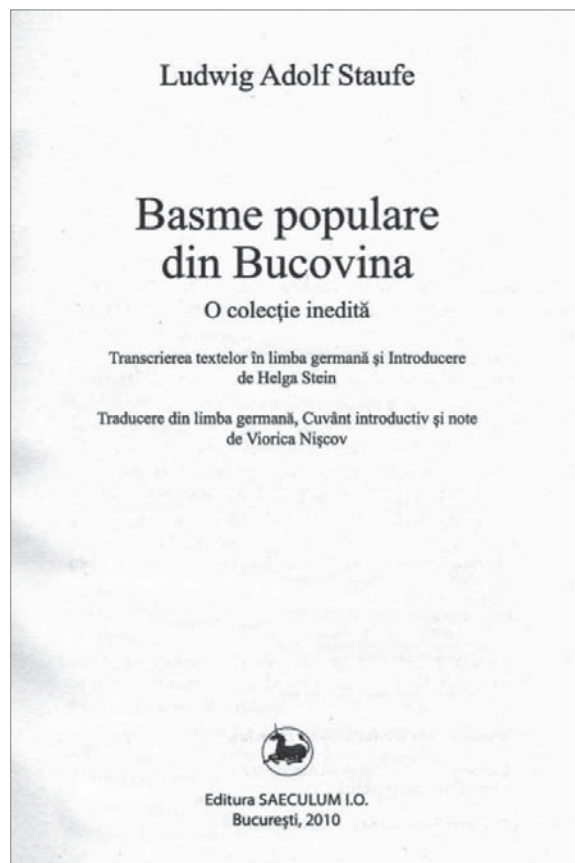
Румунська народна епічна проза потрапила в поле зору збирачів і дослідників ще в першій половині XIX ст. Починаючи з 1839 року, Артур Шотт записував у Банаті казки, оповідання, легенди, які опублікував 1845 року в співавторстві з братом Альбертом. До цього тому, що називався «Валаські казки», увійшли 43 тексти, перекладені та надруковані німецькою мовою. У 1850-х роках Л. А. Сімігінович-Штауфе, Р. Вальдбург, Ф. Оберт продовжували друкувати в періодичних виданнях румунські народні казки, перекладені німецькою мовою. Є підстави вважати, що збірку румунських казок німецькою мовою Л. А. Сімігінович-Штауфе уклав упродовж 1849–1852 років, коли працював учителем у середній школі в Чернів-

цях. Як відомо з листування із К. Францом, Л. А. Сімігінювич-Штауфе до 1867 року уклав ще два томи румунських казок, однак, незважаючи на наполягання колеги, він їх так і не опублікував.

У той самий час збірку казок румунською мовою уклав Й. Сбієра, але надрукована вона була лише через тридцять років після численних цензурних переглядів. Тільки в 60–70-х роках ХІХ ст. — у період загально-го піднесення в збирацько-видавничій роботі та перших здобутків у науково-теоретичному дослідженні фольклору — румунські народні казки почали видаватися румунською мовою. Так, 1862 року письменник Н. Філімон опублікував перші записи народних казок з Мунтенії. Цього самого року на фольклористичній ниві дебютував П. Іспіреску, численні збірки якого витримали понад 100 перевидань різного часу, здобувши визнання й найвищу оцінку як любителів народної творчості, так і фахівців-фольклористів.

На тлі інших публікацій та наукових досліджень народної творчості спадщина Л. А. Сімігінювича-Штауфе тривалий час перебувала поза увагою дослідників. Нині варто детальніше розглянути внесок цього діяча культури, який сприяв розвитку румунської, німецької, української етнології та фольклористики. В останні роки свого життя Л. А. Сімігінювич-Штауфе повернувся до Чернівців і, працюючи професором учительської семінарії, займався перекладами й етнографічно-фольклористичними дослідженнями, серед яких — «Етнічні групи Буковини» (*Die Völkergruppen der Bukowina*, 1884), «Народні перекази Буковини» (1885), «Малоруські народні пісні у метричному перекладі» (1888), «Долина Пруту в Галичині й Буковині» (1896) та ін.

Творчості Л. А. Сімігінювича-Штауфе була присвячена ще одна праця Х. Штайн — «Людвіг Адольф Сімігінювич-Штауфе — фолькло-

рист, етнограф з Буковини другої половини ХІХ століття» (див.: *Romania Occidentalis — Romania Orientalis. Volum omagial dedicat Prof. univ. dr. Ion Taloș / Festschrift für Ion Taloș / Editori : Alina Branda, Ion Cuceu. — Cluj-Napoca : Editura Fundației pentru Studii Europene și Editura Mega, 2009. — 704 p.*), у якій на основі опрацювання архівних матеріалів, тогочасної періодики та численних рукописів авторка визначила внесок фольклориста Л. А. Сімігінювича-Штауфе в розвиток знань про українські землі Буковини другої половини ХІХ ст.

Творчість і науково-культурний внесок Людвіга Адольфа Сімігінювича-Штауфе ще потребують комплексного дослідження, що має розширити наші знання про історію європейських інтеграційних процесів у галузі етнології та фольклористики.

¹ *Stauffe Ludwig Adolf. Basmе populare din Bucovina. O colecție inedită / transcrierea textelor în limba germană și Introducere de Helga Stein ; Traducere din limba germană, Cuvânt introductiv și note de Viorica Nișcov. — București : Editura SAECULUM I. O., 2010. — 352 p.*